

พระชยกร นาเมืองรักษ์ 2556: ภาวะผู้นำ: สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญาและศาสนา) สาขาปรัชญาและศาสนา ภาควิชาปรัชญาและศาสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์สุเชาว์ พลอยชุม, M.A. 148 หน้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ (2) เพื่อศึกษาพระประวัติและผลงานของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำด้านการศึกษาและภาวะผู้นำด้านการปกครองคณะสงฆ์

ผลจากการศึกษา พบว่า พระองค์ทรงริเริ่ม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและวางระบบการศึกษาของกุหลาบตรไทย เพื่อให้กุหลาบตรไม่ห่างเหินจากพระศาสนา พร้อมทั้งทำให้พระสงฆ์บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่สังคมในการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

การศึกษาของคณะสงฆ์ไทย ทรงใช้วัดบวรนิเวศวิหารเป็นสถานที่ทดสอบและทดลอง ทรงปรับคัมภีร์เก่า ทรงพระนิพนธ์ตำราเรียนและแต่งเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่เป็นแก่นสารอันสำคัญแบบบูรณาการทั้งพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลี มีมหารามฎราชวิทยาลัยเป็นสถาบันในการผลิตและพัฒนาบุคลากรสู่การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา

ในส่วนของการปกครองคณะสงฆ์ ทรงนำแนวทางการปกครองของราชอาณาจักรมาประยุกต์และปรับใช้กับการปกครองคณะสงฆ์ ทรงผสมผสานสาระสำคัญและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระธรรมวินัย มีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 โดยมีมหาเถรสมาคมเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดและทำให้คณะสงฆ์ไทยมีเอกภาพในการปกครองตนเอง